

Sense risc

Les notícies de salut laboral i medi ambient de la UGT de Catalunya

25

març 2011

Nova regulació del tabac a les empreses

Entrevista a Esther Sánchez,
secretària d'Ocupació i Relacions Laborals

**Nou registre de delegats i delegades
de prevenció**

Con la financiación de

IT-0156/2010

www.ugt.cat

l'entrevista

pàg. 3-4

Esther Sànchez i Torres,
secretària d'Ocupació i Relacions Laborals

accidentalitat

pàg. 5

Els accidents laborals a Catalunya en el seu total disminueixen un 3,55%

el tema

pàg. 6-7

Nova reforma llei del tabac

tu opines

pàg. 7

Victòria Fabregat,
secretària de Política Sindical de la UGT de Tarragona

especialitza't

pàg. 8-10

- Nou registre de delegats i delegades de prevenció
- Salut laboral i ETT: ampliació de l'àmbit d'actuació de les empreses de treball temporal
- Síndrome del túnel carpià

medi ambient

pàg. 11

22 de març de 2011, Dia mundial de l'aigua

mobilitat

pàg. 12

Circular amb bicicleta

explica'ns

pàg. 13

100 actes 100

ha estat notícia

pàg. 14

preguntes amb resposta

pàg. 15

t'interessa

pàg. 16

crédits

Sense risc
Rambla del Raval, 29-35
08001 Barcelona
otprl@catalunya.ugt.org
93 304 68 32

Direcció

Dionís Oña

Coordinació

Mamen Márquez

Equip de redacció

Carmen Aparicio, Marta González, Marta Juan, María Marín, Mamen Márquez, Lucía Mateo, José Luis Olalde, Eduard Salvador, Jaume Suriol.

Traducció i correcció lingüística

Anna Lliuró

Maquetació/Distribució

Gabinet de Comunicació de la UGT de Catalunya

Fotos

UGT de Catalunya; Thinkstock

Impremta

Artyplan

Dipòsit legal

B-22.569-2007

paper reciclat

editorial

En aquest número 25 de la *Revista Sense Risc*, amb motiu del canvi de Govern a la Generalitat, hi trobareu una entrevista referent a la Conselleria, que aquesta vegada no sols ha canviat de nom –actualment es denomina Conselleria d'Empresa i d'Ocupació–, sinó també el seu organigrama. Com a referent quant a temes de salut laboral s'ha nomenat com a màxima responsable la senyora Esther Sánchez, secretària d'Ocupació i Relacions Laborals. Hem tingut l'oportunitat de reunir-nos-hi i de tractar els objectius que es volen assolir respecte a les polítiques preventives tant pel que fa a la salut com a l'accidentalitat.

Quant a l'accidentalitat, podreu veure que tot i que es pot apreciar una lleugera baixada en la sinistralitat, segons la nostra anàlisi es deu més a la baixada de l'activitat econòmica que no a la implantació de la cultura preventiva al si de les empreses. Per tant, considerem que cal continuar impulsant programes adreçats a disminuir l'accidentalitat al nostre país, 745 accidents diaris fan que no ens poguem permetre abaixar la guàrdia. Reclamem el màxim d'atenció a l'Administració i que sigui la promotora i lideri programes d'actuació específics.

També hem volgut fer-nos ressò de l'aprovació de la nova llei antitabac i donar-li la benvinguda des de la nostra revista. La UGT de Catalunya vam criticar la norma anterior per la flexibilitat i permissivitat excessives a l'hora de decidir si es podia o no fumar en un lloc tancat, especialment en el sector de l'hostaleria. Denunciàvem que en aquest sector es feien prevaldre uns guanys econòmics ficticis i no la responsabilitat davant la salut dels treballadors, que no podien decidir si estaven o no d'acord amb la decisió que prenia l'empresa, perquè no eren consultats mai.

Aquest número també inclou informació de la celebració del Dia Mundial de l'Aigua, el 22 de març, us convido a llegir-la des de la preocupació que ens genera la notícia del Govern de la Generalitat d'incrementar la tarifa d'aquest recurs, que es escàs i molt necessari, com a solució per fer front al desproporcionat dèficit que arrossega l'ACA –la UGT de Catalunya fa temps que ens pronunciem en contra d'aquesta mesura. També us informem del canvi del registre de delegats de prevenció i, d'un altre tema cada vegada més actual, la circulació amb bicicleta a la ciutat de forma segura. Tots aquests articles són alguns dels que hem trobat més rellevants per aquest número 25 de la *Revista Sense Risc*.

Dionís Oña i Martín
Adjunt a la Secretaria de Política Sindical

Esther Sànchez i Torres

Secretària d'Ocupació i Relacions Laborals. Doctora en Dret, Màster en Dret del Treball i llicenciada en Dret per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat sempre vinculada a la docència del dret del treball i de la seguretat social, des que el 1993 es va incorporar a la Facultat de Dret de la UAB com a professora associada. Ha participat en múltiples projectes d'R+D finançats pel Ministeri d'Educació i Ciència, i per diverses institucions públiques i privades. És consultora sènior de l'Àrea de Dret del Treball de Baker&McKenzie Abogados. És consellera del Grup III (Experts) del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (CTESC). És àrbitre del Tribunal Laboral de Catalunya (TLC).

Quines són les mesures més immediates que prendrà el Departament en matèria de salut laboral?

La seguretat i salut laboral és una prioritat per al Departament d'Empresa i Ocupació i per a aquesta Secretaria. L'objectiu d'aquest Govern és ajudar les empreses catalanes a generar ocupació, però ocupació de qualitat, i la prevenció de riscos laborals és un element essencial de la qualitat en el lloc de treball.

Pel que fa a les mesures, de forma general la nostra intenció és continuar amb l'aplicació de l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral 2009-2012, perquè considerem que per obtenir resultats és important mantenir una mateixa línia a llarg termini, i més quan aquesta ha estat dissenyada amb la participació determinant dels sindicats i organitzacions principals del nostre país. Al cap i a la fi, la prevenció es fa a les empreses, i en l'àmbit de la Prevenció de Riscos Laborals les polítiques públiques tenen més èxit quan empreses i treballadors les fan seves. El diàleg i la participació amb les organitzacions sindicals i patronals en matèria de seguretat i salut laboral serà un dels eixos de la nostra actuació. La situació actual ens obliga a utilitzar totes les eines amb les que compta el Departament amb la màxima eficiència, i això des de diferents vessants: l'assessorament, la prestació de serveis, la investigació, la recerca i la formació.

Aquesta recerca de l'eficiència també ens ha de portar a potenciar al màxim la coordinació amb altres Departaments de la Generalitat, perquè la millora de la seguretat i salut en el treball és un objectiu de Govern, liderat per aquest Secretaria, lògicament, però amb participació de tothom.

Com veus el futur de la prevenció els propers 4 anys?

Veig el futur amb optimisme i amb el convenciment que la línia de millora en tots els àmbits, condicions de treball i xifres de sinistralitat, que s'ha produït els darrers anys seguirà i fins i tot s'accentuarà. En proporció al nombre de persones ocupades, les xifres de sinistralitat laboral han anat millorant any rere any, abans i durant la crisi, el que demostra que les empreses i els treballadors han anat prenent consciència de la prevenció, que ja gairebé no es percep com una mera obligació legal a complir.

En la meua opinió, és molt possible que es confirmi la tendència que s'observarà ara de certa contenció en els riscos dits «clàssics» d'accident o malaltia professional i que s'incrementin els anomenats riscos emergents, molt especialment els relacionats amb la organització del treball i els aspectes psicosocials. Caldrà que millorem tots plegats les nostres estratègies, coneixements i eines per abordar-los, però és esperançador veure que les eines, a nivell internacional, que es van desenvolupant per fer front a aquesta mena de riscos són cada vegada més acurades i es comencen a conèixer a Catalunya.

Quina valoració fas de l'estratègia espanyola de seguretat i treball 2007-2012?

L'aspecte més rellevant i significatiu de l'Estratègia és el fet que és fruit d'un acord entre els agents socials i l'Administració sobre el que cal fer en l'àmbit de la seguretat i salut, de forma reflexionada i anticipada.

El diagnòstic de la situació que va fer és encertat i la seva execució caldrà avaluar-la ben aviat, un cop passats dos anys d'actuacions desenvolupades. Serà el moment de reflexionar sobre la vigència de certs aspectes, dissenyats en un context econòmic ben diferent, i sobre la necessitat d'introduir-hi modificacions.

En qualsevol cas, l'aposta per la qualitat de la prevenció i per facilitar a les petites i mitjanes empreses l'aplicació de la normativa de prevenció de riscos laborals és un camí adequat i que s'escau molt a la realitat del nostre teixit productiu, tant a Espanya com a Catalunya.

Com he dit, la nostra intenció es continuar desenvolupant l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral - II Pla de Govern 2009-2012, que s'ha revelat com un instrument molt eficaç per ordenar i prioritzar les accions que desenvolupa el Govern de la Generalitat en aquesta matèria.

La seva elaboració va comptar amb la participació dels agents socials en el marc del Consell de Relacions Laborals i el grau d'acord amb els seus continguts va ser molt i molt significatiu. Com en el cas de l'Estratègia Espanyola, arribat ara l'equador del seu període d'aplicació, toca fer balanç del primer bienni i, sense deixar de desenvolupar les accions previstes pel segon, revisar aquells aspectes dels objectius i de les accions que s'estan duent a terme que calgui millorar. corregir el que no ha anat bé o simplement adaptar-ho a les noves circumstàncies que els canvis de context general que s'han produït a partir de 2008 facin necessaris.

En qualsevol cas, en el marc del nou Pla de Govern que s'està elaborant ja preveiem la redacció d'una nova Estratègia que segueixi l'actual per al 2012 i anys següents. Estratègia que farem confluent amb la revisió que hi hagi de les estratègies espanyola i europea.

Creus que les empreses han de mantenir la inversió en prevenció, tot i la crisi econòmica? Per què?

Evidentment que ho han de fer i estic segura que ho faran. Les empreses, més enllà de consideracions legals i de qualsevol altre índole que han de tenir i tenen en compte, comencen a ser molt conscients de que la prevenció de riscos laborals ben entesa i executada no és un cost o un entrebanc per a la seva activitat sinó un element de millora de la seva competitivitat i una inversió en tots els aspectes.

Els accidents de treball i les malalties laborals (identificades com a tals o no) comporten un importantíssim cost per a les empreses, i sovint les mesures per prevenir-los tenen un cost molt baix en comparació. A més, les empreses han de tractar de reduir al màxim les incerteses per actuar amb eficiència, i més en temps de crisi. Els accidents de treball i les malalties laborals són una font d'incertesa de primer nivell que, a diferència d'altres, està en les nostres mans reduir de forma significativa, i per tant ho hem de fer.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Ocupació**

Què es pot fer per millorar el compliment de la normativa de prevenció, de les mesures preventives i primitives per part de les empreses?

Sense deixar de dur a terme les accions de vigilància i control que desenvolupa en aquesta matèria la Inspecció de Treball de Catalunya, penso que cal aprofundir i potenciar les accions d'assessorament a les empreses des dels Centres de Seguretat i Salut Laboral del nostre Departament, especialment micro empreses i pimes, que tenen menys recursos per assegurar una bona aplicació de la prevenció de riscos laborals per elles mateixes. D'altra banda, la investigació i recerca que és fa des dels Centres de Seguretat i Salut Laboral també s'orienta a impulsar la millora de la prevenció que es fa a Catalunya. Finalment, les accions de foment, promoció i divulgació de la cultura preventiva en tots els àmbits educatius, universitaris i del conjunt de la societat han de servir per fer que tot el coneixement i tots els recursos que en l'actualitat estan a disposició de treballadors i empresaris per poder treballar amb seguretat siguin aprofitats al màxim.

El diàleg social i la negociació col·lectiva son eines fonamentals per a impulsar la prevenció a les empreses, quines actuacions portareu a terme al respecte?

El diàleg social i la negociació col·lectiva tene n un paper clau en la millora de la prevenció que es fa a les empreses, ja que les mesures que s'adopten per acord són sempre més eficaces que les que s'apliquen sense el consens i compromís dels agents socials.

La nostra intenció és precisament impulsar el diàleg social al sí del Consell de Relacions Laborals, molt especialment la seva Comissió de Seguretat i Salut, i també aquelles comissions, com la de Inspecció de Treball o de convenis, on de forma transversal és tracten temes relacionats amb la seguretat i la salut laboral.

Quin paper creus que han de tenir els sindicats en els temps actuals? Aposta el Departament pel diàleg social?

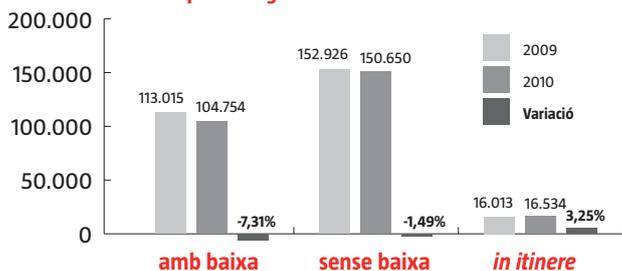
El Departament d'Empresa i Ocupació dona suport al diàleg social i aposta pel consens. Ara bé, hem d'anar més enllà i no omplir-nos la boca de paraules boniques. Ha arribat l'hora del compromís. En el període que vivim, cal comprometre's a portar a la pràctica allò que s'ha consensuat i exigir resultats. De res serveix als ciutadans que el Govern pacti amb els agents econòmics i socials si després no hi ha resultats positius, visibles, palpables, que millorin les coses, que resolguin problemes. Ens comprometem a donar resposta als interessos dels ciutadans, si és amb consens millor, igual que demanem a les cúpules sindicals i empresarials a comprometre's a acostar-se als problemes de debò de treballadors i petits empresaris. El compromís és la clau de l'èxit del consens social. Sinó, l'eficàcia del consens social es pot posar en dubte i amb raó.

Marta Juan

El nombre d'accidents *in itinere*, en anar i tornar de la feina, incrementa un 3,25% a Catalunya

La nota alarmant d'aquestes dades són els accidents laborals que pateixen els treballadors i treballadores en anar i tornar de la feina.

Accidents amb baixa/sense baixa/in itinere a Catalunya període gener-desembre 2009-2010

El nombre d'accidents laborals totals a Catalunya amb baixa i sense baixa ha disminuït en el període gener-desembre 2010 respecte al mateix període del 2009. Mentre que els accidents in itinere continuen essent any rere any la xacra dels accidents laborals.

Si observem les dades dels accidents amb baixa per tipologia, tots disminueixen: els lleus en un 7,30%; els greus en un 4,60% i els mortals en un 40,19%.

Si aquestes dades les desglosem per sectors, veiem que els accidents amb baixa continuen amb la mateixa tendència decreixent. Mentre que els accidents sense baixa disminueixen a la construcció i a la indústria, mentre que al sector agricultura i serveis, augmenten.

Agricultura. El nombre total d'accidents amb baixa disminueix un 8,51%, els lleus ho fan un 9,06%, els greus augmenten un 27,59% i els mortals es mantenen. Els accidents sense baixa augmenten un 9,19%.

Construcció. Els accidents amb baixa disminueixen un 18,80%, els lleus un 18,72%, els greus un 21,80% i els mortals un 50%. Els accidents sense baixa disminueixen un 12,61%.

Indústria. Els accidents amb baixa disminueixen un 8,86%, els lleus ho fan un 8,93%, els greus augmenten un 1,92% i els mortals disminueixen un 19,05%. Els accidents sense baixa disminueixen un 5,45%.

Serveis. Els accidents amb baixa disminueixen un 2,86%, els lleus un 2,84%, els greus un 0,84% i els mortals un 44,64%. Els accidents sense baixa augmenten un 3,38%.

Si aquestes dades les desglosem per demarcacions territorials veiem que els accidents amb baixa continuen amb la mateixa tendència a la baixa. Els accidents sense baixa disminueixen a Barcelona i Lleida, mentre que a Tarragona i Girona augmenten. Els accidents in itinere disminueixen a Tarragona i Lleida, i augmenten a Barcelona i Girona.

Barcelona. El nombre total d'accidents amb baixa disminueix un 7,19%, els lleus ho fan un 7,20%, els greus un 1,41% i els mortals un 47,22%. Els accidents sense baixa disminueixen un 2,79%

Tarragona. Els accidents amb baixa disminueixen un 8,50%, els lleus un 8,55%, els greus augmenten un 1,28% i els mortals disminueixen un 23,08%. Els accidents sense baixa augmenten un 5,22%.

Lleida. Els accidents amb baixa disminueixen un 6,36%, els lleus un 5,92%, els greus un 33,33% i els mortals un 38,46%. Els accidents sense baixa disminueixen un 0,41%.

Girona. Els accidents amb baixa disminueixen un 7,62%, els lleus un 7,66%, els greus un 1,37% i els mortals un 11,11%. Els accidents sense baixa augmenten un 2,59%.

L'any 2010 hi ha hagut 521 accidents in itinere més que el 2009

Davant l'augment continu del nombre d'accidents in itinere, demanem:

- Mesures concretes i permanents que afavoreixin la mobilitat dels treballadors i les treballadores al seu centre de treball.
- Fer efectius els possibles acords per millorar l'accessibilitat al lloc de treball (zones industrials i comercials), la qualitat dels sistemes de transport públic per tal que es valori com una alternativa avantatjosa davant del transport privat, sense que els treballadors i les treballadores es vegin afectats per la restricció d'horaris, freqüència, cost o qualitat.
- Fomentar els plans de racionalització del transport a les empreses. La participació de les empreses en aquests plans és important tant pel que fa als accidents laborals com als temes mediambientals.
- Tirar endavant campanyes de sensibilització sobre els accidents in itinere tant per empresaris/àries com per treballadors/es.

Els accidents laborals i la crisi actual

Per valorar aquestes dades, cal tenir en compte la davallada de l'afiliació a la Seguretat Social, que ha baixat un 2,04% del 2009 al 2010 (dades de la web de la Seguretat Social).

Amb la crisi econòmica actual moltes empreses han reduït les actuacions preventives i, per tant, les possibilitats que els treballadors pateixin accidents laborals han incrementat. A més, cal dir que algunes empreses eludeixen el reconeixement i la declaració dels accidents de treball, principalment de caràcter lleu, i desvien els treballadors cap a la sanitat pública. Aquestes actuacions dificulten l'accés dels treballadors i treballadores a l'atenció sanitària de les mútues d'accidents de treball per evitar la baixa.

Exigim als empresaris i empresàries que assumeixin i compleixin les seves obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals.

Demanem a la Generalitat de Catalunya que no ajorni més la posada en marxa de les mesures previstes en el segon pla del govern de la Generalitat quant a la seguretat i la salut a la feina.

Nova reforma llei del tabac

Es prohibeix fumar als centres de treball públics i privats, excepte en els espais a l'aire lliure

La Llei 28/2005, que va entrar en vigor l'1 de gener del 2006, va contribuir a millorar la salut dels treballadors amb la prohibició de fumar en els espais tancats de les empreses. L'aplicació d'aquesta llei va sorprendre la societat per la maduresa dels treballadors i treballadores i les empreses a l'hora d'aplicar-la, perquè no va generar conflictes importants. Finalment, la nova Llei 42/2010, que s'aplica a partir del 2 de gener de 2011, ha nascut 5 anys més tard per a protegir tot els treballadors, inclosos els de la restauració, l'oci, etc. que ja han deixat de ser treballadors i treballadores de segona, sense protecció per a la seva salut. Aquesta llei compleix finalment les exigències de la UGT de Catalunya i millora la salut de milers de treballadors.

Cal tenir en compte que l'exposició al fum ambiental del tabac (FAT) provoca càncer, malaltia cardiovascular i diversos problemes del sistema respiratori en l'adult, problemes respiratoris en els infants, i incrementa el risc de síndrome de mort sobtada de l'infant. El tabaquisme passiu és l'exposició al fum de tabac emès per altres persones, és una barreja, d'una banda, d'un component principal de fum exhalat i d'un component secundari format pel fum que desprèn la cigarreta mentre es crema i es dilueix en l'ambient. A Catalunya, moren cada any a causa del FAT entre 700 i 800 persones que no han fumat mai.

Per tant, amb la prohibició de fumar als llocs de treball, s'està aplicant el primer principi de l'acció preventiva, és a dir, eliminar el risc. Els objectius de la llei són:

- Protegir la població del fum ambiental del tabac.
- Protegir tota la població treballadora del fum ambiental del tabac en els seus centres i llocs de treball.

- Protegir la població menor d'edat del fum ambiental del tabac.
- Prevenir l'inici del consum del tabac.
- Facilitar la deshabitació tabàquica.
- Desnormalitzar el consum de tabac a la societat. Actualment, fuma un 70% de la població.

Nous llocs sense fum:

Bars, restaurants i altres centres d'hostaleria, centres d'oci, sales de festa o establiments de joc, estacions d'autobusos, estacions ferroviàries i marítimes, ports, aeroports, sales de teatre, cine i altres espectacles públics, recintes hospitalaris, recintes de parcs infantils i àrees o zones de joc per als infants, inclosos els que són a l'aire lliure, i tota la resta d'espais tancats d'ús públic o col·lectiu.

Cal posar a les entrades, en un lloc visible, cartells i senyalització en les llengües cooficials que anunciïn la prohibició del consum de tabac a totes les zones tancades.

Els rètols es poden descarregar en PDF del web www.gencat.cat/salut

Possibilitat d'habilitar zones de fumadors

Hotels i hostals	Poden reservar fins al 30% de les habitacions per hostes fumadors, sempre que estiguin separades de les altres, siguin sempre les mateixes estances i disposin de ventilació independent. Els treballadors no han d'accedir-hi mentre que els clients hi siguin, excepte en casos d'emergència.
Centres penitenciaris	Es permet fumar als interns a les zones exteriors dels edificis a l'aire lliure o a les sales tancades habilitades a aquest efecte i senyalitzades, amb ventilació independent o altres sistemes per a l'eliminació de fums.
Centres psiquiàtrics, de mitjana i llarga estada	Es permet fumar als pacients en les zones exteriors dels edificis a l'aire lliure o en una sala habilitada a aquest efecte i senyalitzada, amb ventilació independent o altres sistemes per a l'eliminació de fums.
Centres residencials de gent gran o amb discapacitat	Es podrà habilitar una zona específica per a fumadors, d'ús exclusiu per a residents. No es pot estendre el permís de fumar a les habitacions ni a la resta de zones comunes en aquests centres. Han d'estar senyalitzades amb ventilació independent o altres sistemes per a l'eliminació de fums.

És evident que no hi ha d'haver presència de treballadors o treballadores als llocs que es permeti fumar.

Responsabilitats:

Són responsables tant la persona que fuma com la persona titular de l'establiment, que és qui té el deure de vetllar pel compliment de la norma en el seu establiment. Actualment, la funció d'inspecció, control i la potestat sancionadora en matèria antitabàquica recau en les autoritats sanitàries, amb la col·laboració de les instàncies autonòmiques i locals competents, és a dir, del Departament de Salut i dels ajuntaments.

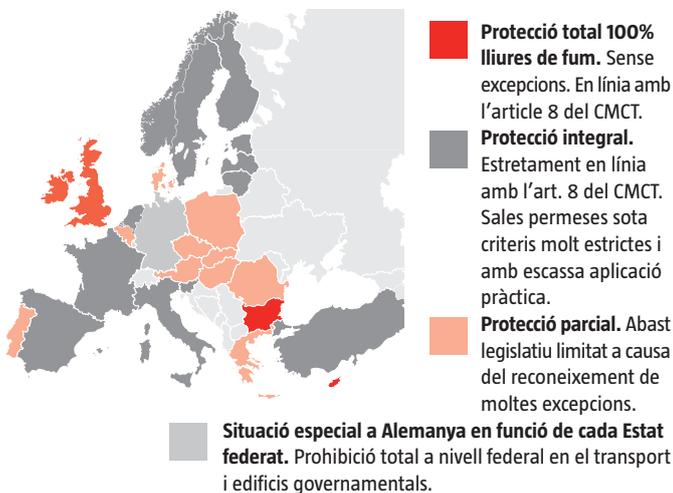
En cas d'incompliment:

- Per part de **clients** i que no segueixen les recomanacions del personal de l'establiment, es pot reclamar l'actuació de l'autoritat competent en matèria de seguretat pública (policia local, autonòmica, nacional o guàrdia civil) i presentar la denúncia pertinent.
- Per part de **treballadors**, l'empresa pot sancionar mitjançant el seu conveni col·lectiu i prendre mesures disciplinàries.

- **Per part de l'empresa**, quan es detecti que en una empresa es permet fumar sistemàticament, es pot denunciar a al Departament de Salut mitjançant un model de denúncia que es pot trobar a la pàgina web d'aquest organisme o com a treballadors també es pot denunciar a la Inspecció de Treball en cas que pugui afectar treballadors i treballadores especialment sensibles a determinats riscos, treballadors menors d'edat i treballadores embarassades.

Mapa de situació de la legislació a Europa

En el gràfic de la pàgina següent, podem veure que la majoria d'estats europeus ja disposen d'una normativa molt restrictiva en l'ús del tabac als espais tancats. Espanya ha passat d'una normativa amb protecció parcial a una normativa amb protecció total per a la protecció dels treballadors i treballadores i la població en general.

Art. 8 CMCT de l'OMS. Mesures de protecció davant l'exposició al fum de tabac en llocs de treball, llocs públics tancats, transports públics tancats o altres llocs públics.

On rebre ajuda per deixar de fumar?

- Al centre d'atenció primària.
- A **Sanitat Respon (902111444)**. Atenció personalitzada les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.
- Moltes farmàcies presten atenció farmacèutica específica per ajudar a deixar de fumar.
- El web www.tabaquisme.cat ofereix ajuda en línia per deixar de fumar.
- En molts hospitals s'ajuda a deixar de fumar a malalts ingressats.
- En algunes empreses es fan campanyes per deixar de fumar com a promoció de la salut per part del servei de vigilància de la salut.

Mamen Márquez

Victòria Fabregat

Secretària de Política Sindical de la UGT de Tarragona i professora titular d'organització d'empreses de la URV (Universitat Rovira i Virgili)

Com consideres la nova regulació del tabac?

La considero molt encertada, sobretot des d'un plantejament de millora de la salut pública i qualitat de vida de molts treballadors/es que, per la feina que fan, haviem de patir per força ambients plens de fum i molts cops irrespirables. Fins i tot moltes persones que declaren que són fumadors/es consideren nociu i desagradable patir el fum «dels altres» i desitgen espais públics lliures de fum, que és totalment de sentit comú, al marge d'opinions i normatives.

No tothom fa una lectura positiva d'aquesta nova regulació. Mentre uns la cataloguen de massa rígida, d'altres afirmen categòricament que hem deixat passar els anys sense una regulació a l'alçada dels països socialment responsables.

Particularment, em declaro a favor de la nova regulació, però considero que si l'objectiu prioritari és millorar la salut i la qualitat de vida de la població (fumadora i no fumadora), s'ha d'anar més enllà de la normativa vigent. La llei ens protegeix del dret a gaudir d'espais públics nets de fum, però no impedeix ni restringeix el consum de tabac. Potser caldria fer un replantejament del control en la comercialització del tabac o potser no ens caldria anar més enllà si l'aplicació de la nova regulació incideix positivament en el percentatge de no fumadors a mitjà i llarg termini.

Creus que l'aplicació d'aquesta llei hauria estat possible el 2005?

El 2005 no s'havia produït encara el canvi cultural necessari per acceptar mesures com les que d'altres països europeus ja tenien implantades. Per tant, no crec que fos el moment més adient, atès que hem avançat molt a poc a poc en aquesta «nova cultura antitabac».

Les lleis han de ser congruents amb el nivell d'informació-formació, és a dir, amb la cultura assolida, per ser capaços de respectar-la sense que això tingui conseqüències tan negatives com per exemple que es dispari exponencialment el nombre de sancions per incompliment de la regulació vigent.

Penses que l'empresa és un bon lloc per rebre ajuda per deixar de fumar?

Crec que qualsevol indret o àmbit pot ser perfectament vàlid, és més aviat un tema de voluntat, individual i col·lectiva, que s'ha de treballar. Per això crec que és necessari que esdevingui el canvi progressiu de mentalitat abans que els canvis en la regulació, per evitar l'efecte rebot i certes conseqüències negatives que pot provocar l'aplicació de la llei si no s'ha assumit prou.

Per exemple, l'àmbit familiar pot ser un bon lloc per deixar de fumar si ets l'únic membre de la família que fuma i d'alguna manera t'ajuden a deixar-ho o et veus com algú que contribueix a contaminar la pròpia llar.

També l'empresa pot ser un lloc adequat per rebre ajuda. A mesura que la gent deixa de fumar per benefici individual, però també col·lectiu, el sentiment de solidaritat aflora i els companys i companyes de feina t'arrossegueuen a deixar-ho, i fins i tot t'ofereixen els seus propis recursos.

D'altra banda, crec que la direcció de l'empresa també hauria de contribuir mitjançant programes d'ajuda als fumadors/es que treballen a l'empresa, per exemple mitjançant teràpies de grup dirigides per gent experta que fins i tot pot ser personal intern o bé personal extern contractat puntualment per aquest tipus de programes.

Una altra possibilitat que té l'empresa d'ajudar podria ser oferir «pegats antitabac» de forma gratuïta als treballadors/es que estiguin disposats a abandonar el consum de tabac.

Fins i tot és podrien proposar fórmules per incentivar des l'empresa la voluntat de deixar de fumar a favor de l'objectiu «empresa socialment responsable» en termes de preservar la salut dels seus treballadors i treballadores sota lemes del tipus: «A la nostra empresa, tabac ZERO», que seria molt positiu tant per la salut laboral com per la motivació i rendiment a la feina. No hem d'oblidar que el malestar i l'ansietat que pot provocar l'abstinència del tabac van en contra d'un treball eficient i eficaç.

Mamen Márquez

Nou registre de delegats i delegades de prevenció

Decret 171/2010, del 16 novembre, elimina el Registre del Comitè de Seguretat i Salut.

El 16 de novembre del 2010 es va aprobar el Decret 171/2010 del registre de delegats i delegades de prevenció. Aquest decret deroga el anterior Decret 399/2004. Una de les principals modificacions que s'introdueix amb aquest nou decret és l'eliminació del Registre del Comitè de Seguretat i Salut que si existia en el anterior Decret.

Aconseguir condicions de treball segures i saludables és encara un repte per a moltes empreses del nostre país i per això es primordial la tasca dels nostres delegats i delegades al si dels comitès de seguretat i salut. És per això que cal remarcar la importància de l'obligació legal que existeix en les empreses de més de 50 treballadors/es de constituir aquest Comitè de Seguretat i Salut, encara que no s'hagin de que registrar.

Aquest decret al seu Annex hi ha els dos models de formularis pel seu registre el primer per registrar els delegats i les delegades que surten del procés de electoral de delegats de personal i els segon model es per registrar els delegats i les delegades escollits fora del procés electoral. La llei 31/1995, llei de Prevenció de riscos laborals al seu article 35.4 estableix que aquest designació pot realitzar-se per altres sistemes de designació (Negociació col·lectiva, etc.).

El document de registre del delegats i delegades de prevenció es trobem al annex del citat decret. També els podeu trobar penjats a la web de la generalitat www.gencat.cat i a la nostre pàgina web www.ugt.cat, dintre de salut laboral, documents divulgatius, gestió. Aquest document una vegada omplert, es tindrà que registrar davant el Servei Territorial que correspongui.

El document de registre del delegats i delegades de prevenció es trobem al annex del citat decret. També els podeu trobar penjats a la web de la generalitat www.gencat.cat i a la nostre pàgina web www.ugt.cat, dintre de salut laboral, documents divulgatius, gestió. Aquest document una vegada omplert, es tindrà que registrar davant el Servei Territorial que correspongui.

Registre de delegats i delegades de prevenció. Què cal fer per comunicar l'elecció de delegats i delegades de Prevenció?

A la pàgina web de la Generalitat de Catalunya, podeu trobar els passos a seguir per aquest registre (part esquerra).

Serveis > Empreses > Tramitar en línia (OVTE) > Temes > Seguretat i salut laboral > Registre de delegats/des de prevenció

El termini màxim per sol·licitar la inscripció al registre és d'un mes, a comptar des de la data d'elecció dels/de les delegats/des de prevenció.

La sol·licitud s'ha d'emplenar de maneres diferents segons els casos:

1. Si és la primera vegada que es fa la comunicació, s'ha de marcar la casella «Alta».
2. Si canvien tots els delegats perquè s'ha fet un nou procés electoral, s'ha de fer «Alta» o «Modificació».
3. Si han canviat les dades del centre de treball, de l'empresa o d'algun dels delegats, s'ha de marcar la casella «Modificació».
4. Quan s'ha de modificar un delegat, es marca la casella «Modificació» i a la graella on estan els delegats, s'ha d'indicar la identitat d'aquest. A la casella «Alta/Baixa», cal marcar B (baixa); a més s'ha d'indicar el nou delegat que substitueix l'anterior, marcant la casella A (alta) a la casella «Alta/Baixa».
5. La casella «Organització» es refereix al sindicat al qual pertany el delegat. Cal escriure les inicials de l'organització. Si no hi ha sindicat, es deixa en blanc.
6. La casella «Formació en seguretat i salut», es refereix a la formació que ha rebut el delegat pel que fa a la prevenció de riscos laborals. S'emplena amb «Sí» o «No».
7. La casella «Data Efecte» es refereix a la data en què el delegat va ser escollit com a tal. Aquesta data ha de ser posterior a la data de l'acta electoral que hi ha sobre la graella.
8. Pel que fa a les signatures, és necessari que signin els/les treballadors/es o els/les seus/seves representants i l'empresari/ària.

L'original del comunicat d'elecció de delegats/des de prevenció i dues còpies s'hauran d'adreçar al Servei Territorial del Departament de Treball que correspongui d'acord amb la ubicació del centre de treball o empresa en el termini màxim d'un mes des de la data de l'elecció.

Les dues còpies presentades es segellaran pels registres corresponents del Departament de Treball on es presenti l'imprès original. Una còpia serà per a l'empresari i l'altra per a la representació legal dels treballadors/ores. Aquestes còpies serviran de justificant del compliment del tràmit de presentació.

Un cop emplenada la sol·licitud, es pot presentar a diferents llocs:

- Serveis Territorials del Departament de Treball (Veure adreces a la pàgina web)
- Oficines de Gestió Empresarial (OGE) (Veure adreces a la pàgina web)

El comunicat poden ser registrats per:

- Els/Les propis/es Delegats/des de Prevenció.
- Els/Les responsables designats de cada Federació Nacional de Catalunya i responsables de las Unions i/o delegacions de la UGT de Catalunya, per la realització d'aquest tràmit.

María Marín

Salut laboral i ETT: ampliació de l'àmbit d'actuació de les empreses de treball temporal

Amb la reforma laboral, Llei 35/2010, es revisen les prohibicions per a les ETT a l'hora de fer contractes de posada a disposició en activitats d'especial perillositat establertes per la Llei 14/1994 que regula les empreses de treball temporal.

Aquesta ampliació de les activitats on les ETT poden actuar es fa per acomplir la Directiva 2008/104/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa al treball a través d'empreses de treball temporal, que dona de termini màxim fins al 5 de desembre de 2011 perquè els estats membres revisin les restriccions o prohibicions establertes al recurs a la cessió temporal de treballadors, a fi de comprovar si segueixen estant justificades per les raons exposades en la legislació anterior.

Es mantenen les prohibicions de fer contractes de posada a disposició per ocupacions on hi hagi exposició a:

- Radiacions ionitzants.
- Exposició a cancerígens, mutagènics o tòxics per a la reproducció de primera i segona categoria, és a dir, substàncies que tenen provada la seva capacitat cancerígena, mutagènica o tòxica per a la reproducció.
- Exposició a agents biològics grups 3 i 4, que són agents biològics que causen malalties greus als homes i suposen un perill greu pels treballadors, amb molta probabilitat de propagar-se. En el cas del grup 4, no hi ha ni prevenció ni tractament eficaços.

S'obre la porta a les ETT en la construcció i altres activitats d'especial perillositat, i dona de termini fins al 31 de març de 2011 per a establir, mitjançant negociació col·lectiva, les ocupacions de risc especial que no puguin ser objecte de contractes de posada a disposició dintre d'aquests sectors avui exclosos (construcció, mineria a cel obert i d'interior, indústries extractives per sondejos en superfície terrestre, treballs en plataformes marítimes, treballs elèctrics en alta tensió i fabricació, manipulació i utilització d'explosius).

Les limitacions que s'estableixin per negociació col·lectiva a aquests sectors hauran de complir els requisits següents:

- Ocupacions i llocs de treball concrets o tasques determinades.
- Justificar-se per raó de riscos per a la seguretat i la salut associats als llocs o treballs afectats.
- Fonamentar-se en informe raonat que s'acompanyarà a la documentació exigible pel registre, dipòsit i publicació del conveni col·lectiu per l'autoritat laboral.

Una vegada conclòs aquest període, i respectant les excepcions per a ocupacions o tasques determinades que hagin pogut acordar-se, es deroguen amb algunes excepcions les restriccions vigents actualment i s'estableixen requisits complementaris, perquè les

empreses de treball temporal puguin formalitzar contractes de posada a disposició de treballadors en aquests sectors, mitjançant el reforç de les exigències en matèria de prevenció de riscos laborals i de formació preventiva dels treballadors.

Les empreses de treball temporal hauran de complir els requisits següents per poder fer contractes de posada a disposició en activitats d'especial perillositat:

- Organitzar de forma total o parcial les seves activitats preventives amb recursos propis degudament auditats conforme a la normativa en prevenció de riscos laborals.
- Tenir constituït un comitè de seguretat i salut amb un nombre no inferior a quatre delegats de prevenció.
- Els treballadors hauran de tenir les aptituds, competències, qualificacions i formació específica requerida per executar la feina en qüestió.

Es considerarà infracció molt greu, segons queda establert a la Llei d'infraccions i sancions en l'ordre social, formalitzar contractes de posada a disposició per a treballs o ocupacions d'especial perillositat que continuïn prohibits o l'incompliment dels requisits, comentats abans, per ocupacions en sectors d'especial perillositat que passen a poder-se cobrir amb treballadors d'ETT.

Com a mesura de control, la Llei 35/2010 estableix que l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball haurà d'incorporar en els seus informes periòdics sobre evolució de la sinistralitat dades específiques que permetin conèixer l'evolució de la sinistralitat laboral en els treballs o ocupacions d'especial perillositat exercits per treballadors cedits per ETT.

Síndrome del túnel carpià

La síndrome del túnel carpià és la malaltia professional causada per factors ergonòmics més habitual. Tot i que la malaltia no és greu, els seus símptomes produeixen un descens important en la qualitat de vida del treballador que la pateix.

El túnel carpià és un canal situat al canell que rep el nom de vuit ossos d'aquesta part del cos (carps), subjectats per un lligament anomenat lligament carpià transvers i que formen una estructura similar a la d'un túnel. La síndrome del túnel carpià es produeix per la compressió del nervi mediana quan passa pel túnel carpià, a causa de qualsevol procés que provoqui ocupació del seu espai. En l'àmbit laboral, la causa més freqüent és la inflamació dels tendons flexors dels dits.

La síndrome del túnel carpià apareix en un 10% de la població adulta. És més comuna entre dones, entre els 35 i 60 anys. Això pot ser degut al fet que els llocs de treball amb moviments repetitius els acostumen a ocupar dones.

Símptomes

Generalment, comencen gradualment i les primeres fases es caracteritzen fonamentalment per:

- Dolor localitzat a nivell de la cara palmar del canell, tot i que també es pot irradiar des del punt on passa el nervi mediana.
- Parestèsies durant la nit; sensació de formigueig, adormiment, com si les mans fossin de suro. Rampes a les mans.
- Sensació que la mà s'ha inflat, malgrat que la inflamació no sigui visible, o sensació d'inutilitat dels dits.
- Els símptomes milloren sacsejant les mans i modificant la postura com per exemple: aixecant els braços.

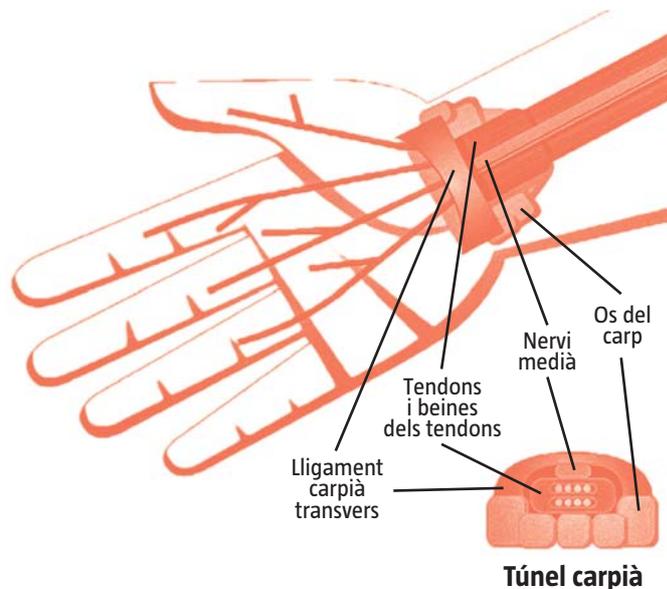
Causes laborals

Per a determinar-ho com a malaltia professional, s'ha de trobar l'historial d'una o més feines relacionades amb les activitats següents abans del desenvolupament dels símptomes:

- Moviments repetitius de canell i dits.
  - Postures forçades mantingudes del canell.
  - Recolzaments prolongats sobre el taló de la mà.
  - Moviments repetitius amb el dors del taló de la mà.
  - Utilització regular d'eines vibràtils.
  - Ús sovintejat d'eines amb empenyadures en el taló de la mà.
- Aquests factors depenen del temps d'exposició, de la intensitat del risc i de la reiteració de la pressió.

Mesures de prevenció

- **Reducció de les postures i moviments forçats de les articulacions:**
  - No forçar més de 50% del canell del seu camp d'extensió.
  - Per fer força amb la mà s'ha de mantenir en posició neutra i el colze en angle recte per evitar fer força amb la mà.
  - Procurar mantenir el canell en posició en línia recta amb l'avantbraç.

- **Redisseny de maquinària i equips de treball:**
  - Evitar eines que requereixen posicions articulars forçades, ús excessiu de la força i moviments repetitius dels dits i les mans.
  - Evitar les eines o equips de treball vibratoris.
  - Mantenir esmolades les eines tallants i subjectar els objectes amb ganxos i abraçadores.
  - Fer servir equips de protecció individual adients (guants, didals, etc.) que s'ajustin bé, però que no premin ni disminueixin la sensibilitat, perquè en aquest cas es tendeix a fer més força de la necessària.
  - Evitar comprar equips de treball manuals (tornavisos, tisores, etc.) de mala qualitat. Seleccionar eines que permetin que es pugui fer força amb els braços en lloc dels canells i que tinguin un pes ben equilibrat. Escollir nanses i mànecs prou grans per permetre que s'ajustin a tota la mà, per evitar la pressió incòmoda a la mà. Disposar d'eines per esquerrans i per dretans.
- **Disseny de la tasca.** S'ha de tenir en compte el temps, el ritme, la durada del treball i el temps de descans per a la recuperació muscular.
  - Rotació i ampliació de les tasques per escurçar el temps d'exposició de qualsevol treball amb moviments repetitius, postures forçades. Afavorir l'alternança o canvi de tasques per permetre el treball de diferents grups musculars i per disminuir la monotonia.
  - Establir pauses sovintejades de descans i fer exercicis d'estiraments dels múscles.
- **Formació del personal:**
  - Formar la població treballadora sobre el risc de patir síndrome del túnel carpià, els factors de risc i com prevenir-los.
  - Ensenyar hàbits posturals adients: canell recte alienat amb l'avantbraç. Procurar economitjar moviments.
  - Ensenyar exercicis d'estiraments i reforç de la musculatura per condicionar-la i reforçar-la.

22 de març de 2011, Dia mundial de l'aigua

L'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar el 22 de març **Dia Mundial de l'Aigua**, per fer un reconeixement a la importància de valorar un recurs tan vital per al desenvolupament de la vida com és l'aigua. Enguany, el lema és «**Aigües per a les ciutats: resposta al desafiament urbà**».

Aquest lema té per objecte la reflexió al voltant de l'impacte del creixement tan ràpid de la població urbana, la industrialització i les incerteses causades pel canvi climàtic, els conflictes i els desastres naturals en els sistemes urbans d'abastiment d'aigua.

Actualment, la majoria de la població mundial, concretament 3.300 milions de persones, viu a les ciutats, i el paisatge urbà continua creixent. El 38% d'aquest creixement té lloc a l'expansió dels barris perifèrics, la població urbana creix més ràpidament que la capacitat d'adaptació de tota la infraestructura necessària.

És en aquest marc que la **UGT de Catalunya**, conscient de la importància que té un recurs tan escàs i preuat per al desenvolupament de les societats i dels ecosistemes naturals com és l'aigua, per commemorar i reflexionar en aquesta diada sobre l'ús que fem d'aquest recurs tan limitat, farà difusió d'un tríptic editat per la nostra organització amb mesures clares d'estalvi d'aigua, i organitzarà al vestíbul de la Rambla de Santa Mònica 10 una exposició que reflecteix la distribució d'aigua dolça al món; les formes de contaminació de l'aigua; els problemes que provoquen la manca d'aigua i exemples de bones pràctiques.

A Catalunya, vivim en un període de debat en què hem d'adaptar la nostra política de l'aigua a la directiva marc europea, mitjançant l'elaboració i la gestió de plans i programes i d'una

forma clara, eficient i que doni resposta a les necessitats socials, econòmiques i ambientals del nostre país.

En aquests aspectes, tothom s'hi ha de veure implicat, des del treballador –que n'ha de fer un ús racional– fins a l'Administració –que ha d'impulsar polítiques coherents amb la realitat i ha de garantir-ne la disponibilitat en la qualitat i quantitat suficients.

La **UGT de Catalunya** volem manifestar que per arribar a una veritable nova cultura de l'aigua, s'han d'establir programes ambiciosos en la prevenció de la contaminació i nous models d'estalvi i millora de l'ús i la gestió de l'aigua, el foment de la investigació i la incorporació de noves tecnologies. Sobre un context mundial de recursos hídrics limitat, i tenint en compte que les reserves estan sotmeses a les variacions pluviomètriques a les quals últimament ja estem acostumats, podem preveure un futur marcat per noves necessitats i nous reptes en la gestió no exempts de conflictes.

No obstant això, atès com n'és d'essencial aquest recurs, hem de donar suport a una resolució dels problemes basada en el consens i la participació social. Les solucions han d'anar avalades d'estudis tècnics concrets, han d'estar basades en les capacitats reals del recurs i en les noves possibilitats tecnològiques, i pensades també des de la fragilitat dels sistemes naturals. És important continuar treballant de forma conjunta per aconseguir la cooperació necessària i la implicació dels sectors socials i econòmics en una gestió correcta dels recursos hídrics. No oblidem que d'aquesta voluntat i de la bona gestió en depèn la continuïtat dels recursos hídrics per a les generacions actuals i futures.

Més informació a la pàgina oficial:

http://www.unwater.org/worldwaterday/index_es.html

Marta González

Circular amb bicicleta

El nombre de desplaçaments amb bicicleta en els últims anys ha incrementat de forma espectacular. La bicicleta s'ha convertit en una forma més de desplaçament quotidià. Els seus beneficis ambientals, socials i econòmics són prou evidents i verificables.

Per donar resposta a les creixents necessitats d'espai de les persones que circulen amb bicicleta com una forma habitual de transport, s'ha de concebre un espai viari que integri la bicicleta en condicions d'igualtat amb la resta de formes de desplaçament.

Adequar la xarxa viària per facilitar la circulació de les bicicletes vol dir fer unes determinades actuacions a la xarxa per fer-la més eficient i més segura.

Això implica polítiques de mobilitat orientades a afavorir l'ús de la bicicleta, millorar les infraestructures, ordenar l'espai viari, senyalitzar adequadament les vies on circulen els ciclistes, actualitzar les ordenances, fer campanyes de sensibilització i crear l'Oficina de la Bicicleta on l'usuari ha de trobar tota la informació relativa a aquest sistema de transport.

Recorda que **no es pot circular al carril bus** sinó està expressament permès i senyalitzat. Els altres vehicles no poden circular ni estacionar-se en els carrils reservats a les bicicletes. Per tot això, la UGT de Catalunya vol facilitar unes mesures específiques que s'han de tenir en compte a l'hora de circular amb bicicleta a la ciutat.

Recomanacions específiques

1. Quan **circulis** amb bicicleta a la **calçada**, ho has de fer obligatòriament als carrils més pròxims a les voreres, i pots ocupar-ne la part central.
2. Indica prèviament les **maniobres** d'avançament o canvi de direcció. Fes cas dels semàfors i la senyalització i respecta els passos de vianants.
3. En el cas de no disposar de carril bici o altres vies de les especificades, les bicicletes poden circular, excepte en moments d'aglomeració de vianants, pels llocs següents:
  - Voreres, andanes i passeigs de més de 5 metres i 3 metres d'espai lliure.
  - Parcs públics i àrees de vianants.
  - Zones de prioritat invertida en els dos sentits de circulació.
4. Quan el carril bici estigui situat a la vorera has de respectar sempre la preferència de pas dels vianants que el travessin i no pots superar la velocitat de 20 km/h.
5. Els vianants el poden creuar, però no s'hi poden estar ni caminar-hi.
6. Si vas amb bicicleta en espais reservats per a vianants, respecta sempre la preferència dels vianants.
7. Adequa la velocitat a la dels vianants, sense superar els 10 km/h.
8. Evita fer qualsevol maniobra que pugui afectar la seguretat dels vianants i respecta la distància d'1 metre de separació.
9. Evita circular a menys d'1 metre de les façanes.

Obligacions

1. És obligatori dur timbre a la bicicleta, així podràs avisar de la teva presència.
2. Si circules de nit, has de dur llums i elements refractius: al davant, de color blanc, i al darrere, de color vermell. Han d'estar homologats degudament i han de ser visibles fàcilment per a vianants i conductors.
3. Els vehicles que vulguin avançar-te, ho han de fer canviant de carril i sempre que quedi un espai lateral d'1,5 m de distància. També han de reservar darrere teu una distància de seguretat que mai pot ser inferior a 3 m.
4. Les bicicletes poden dur remolc homologat per al transport de persones, animals o mercaderies, sempre que el conductor sigui major d'edat i sota la seva responsabilitat.
5. Si la teva bicicleta és individual, pots transportar un menor de fins a 7 anys amb un seient addicional i un casc homologats, sempre que siguis major d'edat i sota la teva responsabilitat.
6. Posa't el casc. A la ciutat no és obligatori, però és molt recomanable per a la teva seguretat.
7. Si la registres a la base de dades municipal, et serà més fàcil recuperar-la en cas de robatori.
8. Abans de sortir, comprova els pneumàtics, frens i llums de la teva bicicleta. Fes-li revisions periòdiques.

Important

Contracta una assegurança de responsabilitat civil.

Assegura la teva tranquil·litat. Informa-te'n a les entitats i clubs d'usuaris de la bicicleta, a la Federació Catalana de Ciclisme o a les botigues associades al Gremi de Comerciants de Bicicletes de Catalunya.

Carmen Aparicio

100 actes 100

Tony Latorre i Víctor Manuel Ruiz, delegats de prevenció sortints de l'empresa Bosch Sistemas de Frenado, SLU del centre de Lliçà d'Amunt, dedicada al sector de components de l'automòbil.

Quan es va constituir el primer comitè de seguretat i salut al vostre centre de treball?

El 15 de febrer de 1999 es va celebrar la primera reunió del comitè de seguretat i salut, va ser l'inici d'un camí que onze anys després es pot dir que és plenament consolidat, el passat 15 de desembre del 2010 vam celebrar la reunió que fa 100. El projecte va començar una mica abans, l'any 1998 es van designar els primers delegats i delegades de prevenció, i es complia d'aquesta manera la Llei de prevenció de riscos laborals. En aquests onze anys, hem tractat molts temes al si del comitè, atès que la planta ha patit i pateix canvis constants de lay-out, maquinària i fins i tot directius. Tots aquests canvis comporten un treball en equip entre la part empresarial i la social. Des d'aquestes línies, volem agrair el treball i la col·laboració de tots els companys i companyes que integren o han integrat els comitès de seguretat i salut (tant per la part de representació de l'empresa com per la part dels treballadors i treballadores). Tots els èxits i millores aconseguits no haurien estat possible sense la col·laboració no només dels i les integrants del comitè de seguretat i salut sinó de tota la plantilla del centre de Lliçà.

Com heu viscut l'experiència, com a delegats de prevenció, de formar part del comitè de seguretat i salut?

És una experiència molt interessant i totalment desconeguda fins que no t'hi involucres, perquè mai no t'imaginaries que qualsevol cosa per petita que sigui pot afectar la nostra salut. També cal dir que partim de la base que celebrem reunions cada mes i no cada 3 mesos com especifica la llei, i això fa que hi hagi més fluïdesa i eficàcia a l'hora de tractar temes.

Formeu part del comitè d'empresa?

No en formem part i així ho tenim recollit al nostre conveni, és una opció que marca la llei de prevenció i ens hi vam acollir.

Els delegats i delegades de prevenció de la UGT hem vetllat diàriament per la seguretat i la prevenció a la nostra planta, perquè la nostra responsabilitat no sols es limita a les reunions mensuals. Des d'aquestes línies, volem agrair a tots els delegats i delegades de prevenció que han passat per la nostra secció, i en especial als primers: Joan Gil i Vanessa Casacuberta, per obrir un camí que aleshores era un món nou.

La Secció Sindical UGT Bosch Lliçà la formen sis membres del comitè d'empresa, dos delegats de prevenció més el delegat sindical: noms d'esquerra a dreta i començant pels que estan drets: José Alberto Martínez, Tony Latorre, Pedro Fortes, Víctor Manuel Ruiz, Joan Volart, Carmelo, Mary Luz Ibáñez, José Andrés Rodríguez i Emili Castells.

Quins riscos principals hi ha a la vostra empresa i quines mesures de prevenció s'han anat establint per a evitar-los o reduir-los?

A la nostra empresa es treballa a un ritme alt, i aquesta característica pot comportar molts riscos ergonòmics i moviments repetitius. Des de les reunions i el treball diari, hem adquirit compromisos com ara les rotacions als llocs de treball, l'avaluació de riscos per a les companyes embarassades, el canvi de la pintura del terra de taller per una altra de rugosa per evitar rrelliscar i caure, l'estudi dels riscos psicosocials que va incloure la nostra participació en la presentació a Madrid del nou mètode Istars21 dels companys de CCOO, el pla d'acció per a la reducció de soroll en la secció de taller, la participació en l'acimatació de les zones de treball, el protocol d'apilament de contenidors, la neteja de components, etc.

Aquest camí continua en el temps i la millor manera de demostrar-ho és que el mes de febrer es va constituir un nou comitè de seguretat i salut després de les eleccions a la nostra empresa. En aquest nou comitè, tenim 2 nous delegats/des de prevenció –José Alberto Martínez i Mary Luz Ibáñez–, que podran comptar amb el nostre suport, els desitgem que mantinguin i millorin la feina feta per tots i totes els que els han precedit.

La nostra motivació és millorar les condicions de treball i apostarem per això, igual que els companys que ens substitueixin, tant en les reunions del comitè de seguretat i salut com en el dia a dia. Esperem amb il·lusió la celebració de la reunió número 200 i dels acords aconseguits.

Ens agradaria acabar amb una frase: «La salut és una cosa que no se sap ben bé què és fins que es perd».

Lucía Mateo

Si vols comentar-nos la teva experiència sindical en temes de salut laboral, les teves negociacions amb l'empresa, alguna qüestió d'interès, etc., mana'ns un mail a otprl@catalunya.ugt.org o truca'ns al 93 304 68 32.

Hem fet una selecció de les notícies més rellevants relacionades amb salut laboral:

Els pares treballadors ja poden sol·licitar la prestació per a tenir cura de menors amb càncer o malaltia greu

Els pares treballadors ja poden sol·licitar la prestació per a tenir cura de menors amb càncer o malaltia greu davant la Mútua d'Accidents de Treball i Malalties Professionals de la Seguretat Social o l'entitat gestora que tingui concertada la cobertura dels riscos professionals amb l'empresa. Les sol·licituds es poden descarregar de la pàgina web de la Seguretat Social www.seg-social.es.

La Llei General de la Seguretat Social i l'Estatut dels Treballadors ja estableixen els principis pels quals s'ha de reconèixer aquesta nova prestació de la Seguretat Social que, encara que va entrar en vigor el passat 1 de gener amb la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per a 2011, **necessita l'aprovació d'un Reglament per a determinar el concepte de malaltia greu, entre altres qüestions.**

El fet que tingui vigència des de l'1 de gener de 2011 garanteix el cobrament del subsidi des de la data de la sol·licitud, sempre que s'ajusti a la Llei i a les seves normes de desenvolupament.

Els requisits per a l'accés a la nova prestació per tenir cura de fills amb malaltia greu són els mateixos que els establerts per a la maternitat contributiva: estar afiliat a la Seguretat Social i tenir cobert el període de cotització mínim requerit. La gestió i el pagament correspondran a la Mútua d'Accidents de Treball i Malalties Professionals o a l'entitat gestora que tingui concertada la cobertura dels riscos professionals amb l'empresa.

La prestació s'extingirà quan cessi la necessitat de la cura directa, continua i permanent del menor o quan faci 18 anys.

Font de dades: 12/01/2011, Ministeri de Treball i Immigració

El Govern registrarà 300.000 processos mèdics vinculats a l'activitat laboral

El secretari d'Estat de la Seguretat Social, Octavio Granado, ha manifestat que aquest any s'incorporaran al sistema de comunicació de malalties professionals les que, tot i que no estan incloses al catàleg de malalties professionals, tenen el seu origen en l'activitat laboral. Aquest canvi permetrà passar de controlar uns 25.000 processos a l'any amb l'aplicació informàtica Panotrass a registrar-ne 300.000.

Aquesta detecció permetrà que les comunitats autònomes, l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball, els agents socials de prevenció, els serveis preventius de les empreses, els interlocutors socials, la inspecció de treball, el sistema sanitari i el Govern mateix, estiguin informats de les causes d'aquestes malalties i dels centres de treball que tenen més incidències

d'aquest tipus amb la finalitat d'evitar-les i aconseguir que canviïn les condicions de treball.

El secretari d'Estat de la Seguretat Social es va pronunciar d'aquesta manera a Lleó, durant la inauguració de l'exposició itinerant **«Treball i salut: des de la protecció a la prevenció»**. Al mateix acte, la secretària de Salut Laboral de la UGT, Marisa Rufino, va sol·licitar a Octavio Granado que el llistat aprovat el passat mes de març a l'Organització del Treball que contempla patologies derivades dels riscos psicosocials, l'estrès posttraumàtic, càncers professionals i moltes malalties musculoesquelètiques, es traslladi a la normativa espanyola, perquè «realment» es registrin com a malalties professionals.

Font: EuropaPress, 15/02/2011

Medi ambient. El Govern ha destinat 120 milions a projectes estratègics d'estalvi i eficiència energètica el 2010

El Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, a través de l'Institut per a la Diversificació i l'Estalvi de l'Energia (IDAE), ha aprovat el 2010 l'adjudicació de 119,6 milions d'euros per a l'execució de 43 projectes d'inversió en tecnologies d'estalvi i eficiència energètica. Les ajudes revesteixen la modalitat de subvenció a fons perdut i s'ajusten als paràmetres establerts per les directrius comunitàries d'ajudes a favor del medi ambient. L'import de l'ajuda concedida depèn de la grandària de l'empresa sol·licitant, oscil·la entre el 80% i el 60% de la inversió elegible, segons siguin per a petites, mitjanes o grans empreses.

Aquesta acció és resultat d'aplicar la segona mesura del Pla d'activació de l'estratègia d'estalvi i eficiència energètica per a Espanya, que recollia l'impuls al Programa d'ajudes a projectes estratègics durant els anys 2009 i 2010 amb un pressupost de 120 milions d'euros cada any.

L'objectiu del programa és complementar i reforçar els esforços per incentivar les empreses a tirar endavant projectes d'inversió en tecnologies d'estalvi i eficiència energètica. Es tracta de cobrir una tipologia determinada de projectes que afecten l'àmbit territorial de més d'una comunitat autònoma o projectes que es distingeixen pel seu caràcter singular i innovador.

El programa s'aplica amb una visió de suport continu (plurianual), obert (beneficiaris directes i indirectes) i divers, ja que implica als sectors industrial, d'edificació, serveis, transformació de l'energia i transport.

La tipologia de projectes objecte d'ajuda respon a la mateixa de convocatòries anteriors. Entre els beneficiaris hi ha projectes d'estalvi i eficiència energètica en el sector de la distribució comercial, en cadenes hoteleres, en grans empreses del sector industrial (siderúrgia, química, paper, farmàcia i alimentació) i en projectes de renovació de les flotes de vehicles públics i privats.

El programa mobilitzarà una inversió de prop de 500 milions d'euros en accions relacionades amb l'estalvi i l'eficiència energètica. L'execució de les inversions associades al programa suposaran uns estalvis energètics de 61.087 tones equivalents de petroli (TEP) per any –xifra que suposa el consum energètic de 180.000 llars–, i evitaran l'emissió a l'atmosfera de prop de 200.000 tones de CO2 anuals.

Font: Construable, 11/01/2011

Lucía Mateo

A la meua oficina ens han canviat els ordinadors i han posat teclats negres. Això es ergonòmicament correcte?

Marta Panyol, Hostalets de Balanyà

Segons la Guia tècnica de pantalles de visualització de dades, Reial decret 488/1997, s'estableix que:

- Amb la finalitat d'assegurar que els símbols es puguin llegir es recomana la impressió de caràcters foscos sobre fons clar.
- Alhora, les superfícies visibles del teclat no han de ser reflectores.
- Els símbols de les tecles han de ressaltar prou i ser llegibles des de la posició normal de treball.
- La forma, la mida i la força d'accionament de les tecles, han de ser adequades per a permetre un accionament còmode i precís.

Quines obligacions tenen els treballadors en matèria de prevenció de riscos?

Maria Peña, Sabadell

- Fer servir de forma adequada les màquines, aparells, eines, etc., en general, qualssevol altres mitjans que manipulin durant la seva activitat.
- Utilitzar correctament els mitjans de protecció individual facilitats per l'empresari.
- No posar fora de funcionament i utilitzar correctament els dispositius de seguretat. o Informar immediatament de qualsevol situació que comporti un risc.
- Contribuir al compliment de les obligacions establertes per l'autoritat competent.
- Cooperar amb l'empresari perquè aquest pugui garantir unes condicions de treball segures.

Què cobraré mentre estigui de baixa per incapacitat temporal? Quan començaré a cobrar la prestació econòmica?

Roger Font, Cerdanyola del Vallès

Tot dependrà de si la incapacitat temporal és per contingència laboral (accident laboral o malaltia professional) o comuna (malaltia comuna o accident no laboral).

En cas d'accident laboral o malaltia professional, el percentatge és el 75% de la base reguladora (per negociació col·lectiva, l'empresa podrà complementar el percentatge, que pot arribar al 100%*).

Si mentre estem de baixa per contingència professional, s'acaba el contracte, seguirem cobrant la mateixa quantitat que percebíem i ens pagarà la mútua fins que ens donin l'alta. Un cop tinguem l'alta, cobrarem el que ens correspongui del subsidi d'atur, si hi tenim dret.

En cas d'accident de treball o malaltia professional, començarem a cobrar la prestació econòmica des de l'endemà de l'accident, ja que el dia de l'accident l'hem de cobrar com a dia treballat, encara que l'haguem patit a primera hora.

En cas de malaltia comuna o accident no laboral, els tres primers dies van a càrrec del treballador/a. Des del quart dia i fins al vint-i-unè, el percentatge és el 60%, i del vint-i-dosè en endavant, el 75% de la base reguladora (per negociació col·lectiva, l'empresa podrà complementar el percentatge, que pot arribar al 100%*). Des del quart dia de l'emissió del comunicat de baixa del metge de l'ICS (metge de capçalera). Per negociació col·lectiva, es pot complementar des del primer dia.

Si s'acaba el contracte i tenim dret a cobrar l'atur, els 180 primers dies cobrarem el 70%; i del dia que en faci 181 en endavant, cobrarem el 60%.

*Base reguladora: quantitat que serveix de referència per determinar la quantia de la prestació econòmica d'alguna de les contingències protegides en el sistema de la Seguretat Social (atur, incapacitat temporal, incapacitat permanent jubilació, etc.).

Marta Juan

Si tens qualsevol dubte que vulguis compartir amb nosaltres, ho pots fer a: otprl@catalunya.ugt.org.

1 Estudi jurídic en matèria de vigilància de la salut dels treballadors

Aquest estudi de la normativa de prevenció de riscos laborals, relacionada específicament amb la vigilància de la salut, persegueix l'objectiu d'informar i formar els treballadors i els seus representants en els aspectes jurídics de la vigilància de la salut -tema molt controvertit en molts aspectes i d'interpretacions diverses. L'estudi es divideix en tres apartats. El primer, relatiu a una anàlisi detallada i pràctica de la normativa comunitària i espanyola en matèria de vigilància i salut laboral, que inclou un últim epígraf sobre les responsabilitats que poden derivar de l'incompliment d'aquesta matèria. Aquesta part s'ha ordenat sobre la base de 90 preguntes o respostes que s'especifiquen en l'índex amb la finalitat de facilitar la consulta del lector i que pugui llegir únicament la part que realment li interessa. El segon apartat es refereix a l'anàlisi de les regulacions que els convenis col·lectius estan fent servir en matèria de vigilància de la salut dels treballadors. Finalment, es presenten 10 bones pràctiques negociables pel que fa a la vigilància de la salut en els convenis col·lectius. Finalment, l'últim capítol incorpora deu reflexions finals en matèria de vigilància de la salut dels treballadors. També incorpora un annex que inclou una presentació pràctica dels materials normatius, convencionals i judicials que s'han fet servir per elaborar l'estudi. **Idioma: castellà.**

2 www.seguridadvialenlaempresa.com

Pàgina web de l'Institut de Seguretat Viària de la Fundació Mapfre. Es pot trobar informació sobre seguretat viària com ara bones pràctiques d'empreses de la logística o transport, informes del Consell Europeu de Seguretat del Transport, informació sobre jornades tècniques i notícies relacionades, etc. Principalment, destaca la biblioteca virtual, d'on es pot descarregar molta informació en format vídeo, fulletons, manuals de formació de seguretat viària, informes de resultats d'investigacions, guies, normativa actual, etc. de forma gratuïta. En resum, una eina molt útil d'informació dels accidents de trànsit i les mesures preventives. **Idioma: castellà.**

3 Tríptic nova classificació i etiquetatge de productes químics

Amb aquest tríptic es donen a conèixer els canvis en l'etiquetatge de substàncies químiques i en les fitxes de dades de seguretat, com són els pictogrames de perill, les paraules d'avertiment, les indicacions de perill i els consells de prudència que constitueixen la informació bàsica de les substàncies químiques com a conseqüència del canvi que hi ha hagut arran de l'aprovació del Reglament (CE) N° 1272/2008, sobre classificació, etiquetatge i envasament de substàncies i barreges, que ha passat a ser de compliment obligat per a substàncies químiques a partir de l'1 de desembre del 2010. En pots obtenir un exemplar a la teva Federació, al Departament de Salut Laboral o a la web www.ugt.cat apartat Salut Laboral. **Idioma: català.**

4 Guia per a la prevenció de riscos laborals: el comitè de seguretat i salut

Aquesta guia és una publicació per als comitès de seguretat i salut, que pretén donar criteris i recollir eines que permetin l'exercici d'una participació responsable i efectiva, i evitar dinàmiques que en perjudiquin el funcionament i els allunyin del compliment dels seus drets i deures. Aborda aspectes pràctics del funcionament que, a parer nostre, poden ser importants per obtenir una participació de qualitat i uns resultats òptims (criteris sobre el perfil dels membres del comitè de seguretat i salut, l'accés i lliurament de còpies de la documentació, consells pràctics per al desenvolupament de les reunions i per redactar les actes de manera que reflecteixin degudament els interessos de la part social, la importància de disposar d'un reglament intern de funcionament, formularis per redactar cartes, orientació sobre la legislació aplicable actual, etc. Una altra part molt important sindicalment és la que tracta directrius sobre possibles clàusules per la negociació col·lectiva en matèria de prevenció de riscos laborals. També parla de les eines de què disposen els treballadors i les treballadores per fer efectius els seus drets (Tribunal Laboral de Catalunya, Inspecció de Treball, etc.). Pots aconseguir-ne un exemplar a la teva Federació, a Salut Laboral o través de la web www.ugt.cat apartat Salut Laboral. **Idioma: català.**

5 Revista «Medicina y seguridad del trabajo»

http://www.isciii.es/htdocs/centros/medicinadeltrabajo/publicaciones_revistas_enmt.jsp

Pàgina web d'on es pot descarregar la revista «Medicina y seguridad del trabajo» editada per l'Escuela Nacional de Medicina del Trabajo, de l'Institut de Salut Carlos III que depèn del Ministeri de Sanitat. Es tracta d'una revista trimestral i està considerada com una de les principals publicacions de referència dels professionals de la salut laboral al nostre país i l'Amèrica llatina. La revista segueix aquesta estructura: editorial, seguida d'articles tècnics relacionats amb les especialitats de prevenció de riscos laborals –no només de medicina del treball. A continuació, es presenten casos clínics, i finalment revisions de teories, normatives, etc. **Idioma: castellà.**

